

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATERICA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 348
din 12.08.2015

Dosar nr.: 332/2015

Petiția nr.: 3611/25.05.2015

Petent: Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (A.D.E.C.)

Reclamat: Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc

Obiect: impunerea cunoașterii limbii maghiare pentru ocuparea unui post de îngrijitor la Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și domiciliul petenților

I.1.1. Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (A.D.E.C.), reprezentată de către președinte D T, având sediul în București, sector 3, CIF 33533646, adresa de corespondență: str. Aleea Avântului, nr. 2, bl. 23, sc. A, ap. 6, et. 1, Sfântu Gheorghe, județul Covasna.

I.2. Numele și reședința reclamatelor

I.2.1. Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc, reprezentată prin viceprimar în funcție, cu atribuții de primar A A, instituție cu sediul în Miercurea Ciuc, Piața Cetății nr. 1, Județul Harghita

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin sesizarea făcută, petenta sesizează Consiliul cu privire la anunțul apărut pe site-ul Primăriei Miercurea Ciuc, cu privire la concursul organizat în data de 20.01.2015. În ziua respectivă a fost scos la concurs un post de îngrijitor tr.I la Serviciul de gospodărie, management energetic transport local și administrarea drumurilor precum și 3 posturi de îngrijitor clădiri tr.I la Serviciul deservire și pază, fiind solicitată cunoașterea limbii maghiare.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 3611/16.06.2015 a fost citat petenta, iar prin adresa nr. 4169/16.06.2015 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 30.06.2015.

3.3. Părțile au fost absente.

3.4. Partea reclamată a formulat un punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 4509/30.06.2015, punct de vedere comunicat petentei prin adresa C.N.C.D. nr. 4550/02.07.2015.

3.5. Prin adresa nr. 5147/30.07.2015 au fost înregistrate concluziile scrise formulate de către petentă
Procedură legal îndeplinită

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

4.1.1. Prin sesizarea făcută, petenta arată faptul că Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc, Județul Harghita, a organizat în data de 20 ianuarie 2015, orele 10⁰⁰, la sediul instituției din Piața Cetății nr.1, concurs pentru ocuparea posturilor contractuale pe perioade nedeterminate: 1 post de îngrijitor tr. I la Serviciul de gospodărie, management energetic transport local și administrarea drumurilor și 3 posturi de îngrijitor clădiri tr. I la Serviciul deservire și pază.

4.1.2. Potrivit paginii oficiale de internet a Primăriei Miercurea Ciuc, ca și condiție de participare la concurs candidații trebuie să cunoască limba maghiară.

4.1.3. La sesizarea Forumului Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș (FCRCHM) adresată Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), în data de 23.10.2012, sesizare care viza impunerea condiției de cunoaștere a limbii maghiare pentru ocuparea funcției publice de conducere de arhitect – șef, din cadrul aparatului de specialitate al Primăriei Municipiului Miercurea-Ciuc, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin Hotărârea nr. 44/06 02 2013 a decis: Sancționarea primarului ca reprezentant al Primăriei Miercurea-Ciuc, cu amendă contravențională în cuantum de 600 lei (șase sute lei), pentru impunerea ca o cerință obligatorie (pentru ocuparea postului de arhitect –șef) a cunoașterii limbii maghiare și Sancționarea Agenției Naționale a Funcționarului Public prin reprezentant, cu amendă contravențională în cuantum de 600 lei (șase sute lei), pentru ordinul emis în cadrul aprobării condițiilor de aprobare la concurs, la propunerea Primăriei Miercurea-Ciuc, jud. Harghita.

4.1.4. Petenta apreciază faptul că în speța de față, responsabilitatea legală pentru săvârșirea unei fapte de discriminare a cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare care nu s-au putut înscrie la acest concurs pentru ocuparea posturilor revine Primarului mun. Miercurea Ciuc, domnul Raduly Robert Kalman.

4.1.5. Petenta sesizează Consiliul cu privire la existența unui comportament discriminatoriu pe criteriul etnic și al limbii față de cetățenii români necunoscători ai limbii maghiare prin faptul că Primarul mun. Miercurea Ciuc a organizat un concurs pentru ocuparea 1 post de îngrijitor tr. I la Serviciul de gospodărie, management energetic transport local și administrarea drumurilor și 3 posturi de îngrijitor clădiri tr. I la Serviciul deservire și pază cu condiție de participare cunoașterea limbii maghiare, cel în cauză preferându-i pe etnicii maghiari în dauna etnicilor români care nu cunosc limba maghiară.

4.1.6. Prin concluziile scrise formulate, petenta arată faptul că au existat soluții contradictorii în spețe similare. Cu toate acestea, practica judecătorească este unitară. În acest sens atașează și invocă, si ca temei legal, si ca soluție legală una dintre ultimele soluții judecătorești pronunțate chiar într-o speță cu aceeași parte reclamata - Primarul mun. Miercurea Ciuc, hotărâre judecătorească irevocabilă în raport de decizia ICCJ dată în speță.

4.1.7. Având în vedere susținerile părții reclamate, care nu înțelege ca întinderea drepturilor conferite minorităților naționale de către statul român nu poate leza drepturile majorității românești, numeric inferioare în Harghita și Covasna, fapt care reclama la randu-i protecție cel puțin similară deoarece

romanii din Covasna si Harghita fiind cei care au nevoie de ocrotire, reiterează condițiile legale in care limba maghiara poate fi condiție de ocupare a unei funcții publice, condiții legale încălcate de partea reclamata.

4.1.8. Astfel, potrivit art. 76 (3) din Cap. IV din Legea 215/2001 legea administrației publice locale actualizată, prevede că *“posturile care au atribuții privind relațiile cu publicul vor fi încadrate și persoane care cunosc limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective”*.

4.1.9. De asemenea, art. 108 Cap. X din Legea 188/199 privind statutul funcționarilor publici republicată, stabilește că: *„unii funcționari publici din serviciile care au contacte direct cu cetățenii vor cunoaște și limba minorității naționale respective”*.

4.1.10. Astfel, rezultă că pentru ocuparea celorlalte posturi o astfel de condiție nu este necesară, iar impunerea ei elimina accesul la un loc de munca a persoanelor de naționalitate română producându-se astfel o discriminare si o epurare pe criterii etnice, romanii sau persoanele aparținând altor minorități naționale decât cea maghiară, fiind nevoiți să plece din zona în care nu au acces la locuri de muncă pe criterii de limbă.

4.1.11. Potrivit art. 15 din HG 1206/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă în administrația publică locală, cuprinse în Legea nr. 215/2001: *„În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în cadrul aparatului propriu al consiliilor locale sau județene, în compartimentele care au atribuții privind relații cu publicul vor fi încadrate și persoane care cunosc limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective”*.

4.1.12. Pentru motivele mai sus enunțate, petenta solicită să se constate existența unei fapte de discriminare și sancționarea sa contravențională.

Punctul de vedere formulat de către partea reclamată, Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc

4.2.1. Prin punctul de vedere formulat, partea reclamată arată faptul că petentul nu a motivat în drept petiția sa.

4.2.2. În cazul prezentat, condiționarea ocupării postului și de cunoașterea limbii maghiare nu are legătură de apartenența la o anumită naționalitate sau etnie.

4.2.3. Cunoașterea limbii maghiare este stabilită conform prevederilor legale. Având în vedere faptul că populația de etnie maghiară din Miercurea-Ciuc este de 82,11%, potrivit Anuarului statistic al județului Harghita – ediția 2007, condiția care determină aplicabilitatea reglementărilor referitoare la minoritățile naționale, este ponderea de peste 20%.

4.2.4. Cu privire la atribuțiile postului respectiv se precizează că printre sarcinile îngrijitorului din cadrul aparatului de specialitate al primarului municipiului Miercurea Ciuc, se regăsesc aspecte din care reiese că îndeplinirea acestora presupune, în anumite cazuri, și cunoașterea limbii maghiare.

4.2.5. Se menționează atribuțiile referitoare la „Competențele comportamentale” potrivit cărora este esențial să aibă abilități de comunicare în relațiile cu colegii și terțe persoane.

4.2.6. Raportat la prevederile art. 2 alin. 9 din O.U.G. 137/2000 argumentele prezentate de către petentă nu sunt justificate.

4.2.7. Având în vedere faptul că îngrijitorul are contact direct cu colegii și cu cetățenii din municipiu, cerința de cunoaștere a limbii maghiare, înscrisă în anunț este pe deplin justificată.

4.2.8. Condiția de cunoaștere a limbii maghiare a fost stabilită tocmai pentru garantarea drepturilor minorităților naționale, drepturi garantate de Constituție și legislație.

4.2.9. În final, se mai arată faptul că nu există consens în soluționarea petițiilor fiind invocate două hotărâri ale C.N.C.D.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director, în urma analizei petiției, urmează a se pronunța asupra situației sesizate, respectiv impunerea cunoașterii limbii maghiare pentru ocuparea unui post de îngrijitor la Instituția Primarului Municipiului Miercurea Ciuc.

5.2. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.3. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.4. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.5. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în

situații comparabile dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.6. Potrivit art. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

5.7. Colegiul director ia act de susținerile părților, de punctele de vedere exprimate de acestea raportat la obiectul petiției în sensul că petenta reclama cerința de cunoaștere a limbii maghiare, cerință impusă printr-un anunț de angajare a unui îngrijitor la Instituția Primarului Municipiului Harghita.

5.8. Colegiul director analizează aspectele menționate de către părți, felul cum acestea se raportează la obiectul petiției dedusă soluționării de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, probele depuse la dosar, precum și legislația în vigoare incidentă în speță și reține că se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

5.9. Astfel, Colegiul director reține că există un tratament diferențiat între cetățenii de etnie maghiară și cei de etnie română, acest tratament are la bază **limba** ca și criteriu de discriminare, efectul generat constă în restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege, respectiv a dreptului de a avea acces la obținerea unui loc de muncă, drept condiționat de cunoașterea limbii maghiare.

5.10. Colegiul director ia act de susținerile părții reclamate, potrivit cărora persoana care ar ocupa postul respectiv ar avea, potrivit fișei postului, secțiunea competențe comportamentale – abilități de comunicare cu colegii și terțe persoane.

5.11. Conform art. 76 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, "(1) În raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale se folosește limba română. (2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă. (3) În condițiile prevăzute la alin. (2), **în posturile care au atribuții privind relații cu publicul vor fi încadrate și persoane care cunosc limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective**".

5.12. Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Contencios Administrativ, prin decizia nr. 2968/2013, a reținut faptul că Funcțiile publice și posturile care au atribuții privind relațiile cu publicul, sunt acelea care presupun contact direct cu publicul, cum ar fi munca în cadrul unui ghișeu, deplasări pe teren sau alte fapte similare, etc.

5.13. Postul scos la concurs nu este din cele care ar presupune, prin natura funcției și al atribuțiilor stabilite, relații cu publicul. Așadar cerința de cunoaștere și a limbii maghiare nu este o cerință justificată.

5.14. Printr-o altă decizie, respectiv 1490/2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, secția Contencios Administrativ, instanța supremă a reținut *introducând criteriul de selecție pentru un concurs o limbă vorbită de circa 85% din populația județului Harghita și anume limba maghiară, respectiv populația maghiară a avut drept efect restrângerea drepturilor populației române care, în acel județ, este minoritară. Așadar, pe de o parte, accesul persoanelor care nu erau de etnie maghiară la acel concurs era blocat printr-o diferență de tratament care nu era rezonabilă, întrucât, presupunând că nu avea în vedere populația de etnie maghiară, pretindea concurenților români să cunoască limba maghiară într-un stat în care limba oficială – conform art. 13 din Constituție este limba română. Fiind nerezonabil, un astfel de criteriu de selecție nu poate avea pretenția de a fi obiectiv. Este evident că, astfel formulat – „cunoașterea limbii maghiare” – anunțul opera o selecție discriminatorie, concurenții-țintă fiind numai cei de etnie maghiară care cunoșteau acea limbă ca limbă maternă... principiile Cartei Europene a limbilor regionale sau minoritare se aplică, în speță, raportat la populația românească din județul Harghita, ea fiind cea minoritară.*

5.15. Măsura luată de către partea reclamată ar fi putut fi considerată obiectivă numai în raport cu tipul de activitate pe posturile scoase la concurs ar fi presupus o activitate de lucru cu publicul.

5.16. Colegiul director consideră că este dreptul oricărei minorități etnice de a-și exprima identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă, dar acest drept nu justifică și nu poate fi folosit ca argument pentru a nu fi respectate alte drepturi legale ale tuturor cetățenilor, și anume dreptul la egalitate, la liber acces la obținerea unui loc de muncă, la nediscriminare. Colegiul director se pronunță în sensul utilității găsirii și aplicării celor mai bune măsuri care să conducă la respectarea tuturor drepturilor garantate de Constituția României și de celelalte prevederi legale, cu mențiunea că acestea nu se exclud unele pe altele, ci trebuie respectate și aplicate în mod unitar de către toți cetățenii României.

5.17. Colegiul director constată că în speța de față sunt îndeplinite condițiile cumulative ale faptei de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1) și art. 8 alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, și că partea reclamată a săvârșit o astfel de faptă de discriminare deoarece nu a respectat dreptul legal de a oferi posibilitatea accesului tuturor cetățenilor la obținerea unui loc de muncă, prin impunerea condiției de a cunoaște limba maghiară.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate de petent reprezintă fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 8 alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. sancționează cu amendă/avertisment partea reclamată;
3. recomandă părții reclamate, respectiv Instituției Primarului localității Miercurea Ciuc, viceprimar în funcție, cu atribuții de primar A A, să întreprindă măsurile necesare pentru ca pe viitor, anunțurile de angajare

- să fie realizate cu respectarea principiul egalității și nediscriminării cetățenilor pe criteriu de etnie și de limbă;
4. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

Data redactării 13.08.2015.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Motivată și tehoredactată : T.B./R.B.

Verificat SCSRP